

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Методологія та організація наукових досліджень»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	D7 Торгівля
Тип і назва освітньої програми	ОПП Бізнес і комерція
Курс, семестр	1 курс, 1 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: денна форма: лекцій – 16 год., семінарських занять – 14 год. самостійна робота – 60 год. заочна форма: лекцій – 6 год., семінарських занять – 4 год. самостійна робота – 80 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут кафедра	ННІ інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та публічного управління
Контактні дані розробника(ів)	Медвідь Вікторія Юрївна , завідувач кафедри економіки та публічного управління, д.е.н., професор, ауд. 475 (навчальний корпус 4) e-mail viktorii.medvid@pdaa.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/medvid-viktoriya-yuriyivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передумови відсутні
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. <i>Спеціальні:</i> СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі.
Результати навчання	ПРН 12. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення дисципліни забезпечує формування таких соціальних навичок: планування і організація, критичне мислення, командна робота, толерантність до неоднозначності, етичність, доброчесність, адаптивність, відповідальність тощо.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Головна мета вивчення цієї дисципліни полягає у формуванні знань з методології і організації наукових досліджень та розвиток навичок їх використання у конкретних ситуаціях професійної діяльності; забезпечення магістрантів знаннями щодо використання методологічного і методичного інструментарію написання магістерської роботи, сприяти втіленню дослідницьких та інноваційних підходів, методів у практичній діяльності; формування принципів академічної доброчесності.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Організаційні основи наукових досліджень. Організація науково-дослідних робіт магістрів.	
Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	
Тема 3 Методологічні основи та методи проведення наукових досліджень.	
Тема 4. Ефективність науково-дослідних робіт.	
Тема 5. Управління науковими проектами.	
Тема 6. Інформаційні технології у наукових дослідженнях.	
Тема 7. Етика наукової діяльності. Принципи академічної доброчесності.	
Тема 8. Підготовка і презентація результатів наукового дослідження.	

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда;*

наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*

практичні методи: *робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді;*

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

методи формування пізнавальних інтересів: *створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу;*

метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації.

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: *дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, «Мозковий штурм».*

комп'ютерні і мультимедійні методи: *використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.*

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: *опитування, бесіда, доповідь;*

методи письмового контролю: *самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів.*

методи самоконтролю: *самостійний пошук помилок; самооцінювання; самоаналіз.*

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи, що стосуються академічної доброчесності, представлені на вкладці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ Полтавського державного аграрного університету: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед / під час опанування даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, Edera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://salo.li/8A980Db
- щодо оскарження результатів оцінювання	Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі

	навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. https://surl.li/sxhazp
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні: 1. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник / Сумський національний аграрний університет; В. Ю. Медвідь, Ю. І. Данько, І. І. Коблянська. Суми : Університетська книга, 2020. 240 с. 2. Галян О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 26 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20238/1/Metodolohiia.pdf. 3. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/ede11e33-aec9-4700-a5ac-d7af81b3d534/content. Допоміжні: 1. Власенко Т. А., Дудник О. В., Міненко С. І. Зміст та критерії ефективності впровадження результатів наукових досліджень в галузі управління. Український журнал прикладної економіки. 2021. Том 6. № 1. С.8-16. URL: http://ujae.org.ua/zmist-ta-kryteriyi-efektyvnosti-vprovadzhennya-rezultativ-naukovyh-doslidzhen-v-galuzi-upravlinnya/. 2. Ковальов О. О., Самойчук К. О., Колодій О. С., Червоткіна О. О. Індивідуалізація та диференціація підходів в процесі засвоєння дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності». URL: http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/13827?mode=full. 3. Філософські проблеми наукового пізнання: практикум / уклад.: Л. Г. Дротянко, С. С. Орденів, Н. А. Ченбай, І. П. Скиба. Київ : НАУ, 2023. 52 с. URL: https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/60777. Інформаційні ресурси: 1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL : http://www.nbuv.gov.ua. 2. Національна парламентська бібліотека України. URL: http://www.nplu.kiev.ua. 3. Інформаційно-пошукова система Google Академія. URL: https://scholar.google.com.ua/. 4. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти та науки України: веб-сайт. URL: https://mon.gov.ua/ua. 5. Офіційний веб-сайт НАН України. URL: https://www.nas.gov.ua/UA.	
Реквізити затвердження	Схвалено на засіданні кафедри економіки та публічного управління, протокол від 01 вересня 2025 року № 1

Додаток до силабусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	опитування (участь в дискусії)	виконання вправ на практичних заняттях	тести	доповідь*	
Тема 1. Організаційні основи наукових досліджень. Організація науково-дослідних робіт магістрів.	4	2	4	20	10
Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	4	2	4		10
Тема 3. Методологічні основи та методи проведення наукових досліджень.	4	2	4		10
Тема 4. Ефективність науково-дослідних робіт.	4	2	4		10
Тема 5. Управління науковими проєктами.	4	2	4		10
Тема 6. Інформаційні технології у наукових дослідженнях	4	2	4		10
Тема 7. Етика наукової діяльності. Принципи академічної доброчесності.	4	2	4		10
Тема 8. Підготовка і презентація результатів наукового дослідження.	4	2	4		10
Доповідь*	20				20
Разом	32	16	32	20	100

*Доповідь готується здобувачем вищої освіти та доповідається на останньому практичному занятті. Є обов'язковим елементом.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для здобувачів (заочна форма)

Назва теми	Разом			
	виконання практичних завдань	тести поточного контролю	індивідуальне завдання	Разом
Тема 1. Організаційні основи наукових досліджень. Організація науково-дослідних робіт магістрів.		4	x	4
Тема 2. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.		4		4
Тема 3. Методологічні основи та методи проведення наукових досліджень.	2	4		6
Тема 4. Ефективність науково-дослідних робіт.		4		4
Тема 5. Управління науковими проєктами.		4		4
Тема 6. Інформаційні технології у наукових дослідженнях		4		4
Тема 7. Етика наукової діяльності. Принципи академічної доброчесності.		4		4
Тема 8. Підготовка і презентація результатів наукового дослідження.	2	4		6
Індивідуальне завдання: контрольна робота	x	x	50	50
Підсумкове тестування	x	14	x	14
Разом	4	46	50	100

**Індивідуальне завдання готується здобувачем вищої освіти та здається на останньому практичному занятті. Є обов'язковим елементом для здобувачів заочної форми навчання.*

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання

- виконання вправ на практичних заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
2,0	Правильно інтерпретує завдання, чітко розуміє мету і завдання дослідження. Обґрунтовано обирає оптимальні методи дослідження для вирішення поставленого завдання, враховуючи особливості досліджуваного об'єкта. Самостійно збирає необхідні дані, застосовує різноманітні методи збору інформації, правильно обробляє дані, використовуючи відповідні статистичні методи. Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті.
1,5	Загалом розуміє завдання, але можуть бути незначні неточності в інтерпретації. Обирає доречні методи дослідження, але можуть бути деякі недоліки в обґрунтуванні. Збирає необхідні дані, обробляє їх, але можуть бути незначні помилки в обробці. Відповіді в цілому вірні, але містять деякі помилки. Висока активність на занятті.
1,0	Потребує додаткових пояснень для повного розуміння завдання. Вибирає методи дослідження, але не завжди обґрунтовує свій вибір. Виконує завдання зі збору та обробки даних під керівництвом викладача, допускає деякі помилки. Відповіді містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача як середні. Висока активність на занятті.
0,5	Не повністю розуміє завдання, допускає значні помилки в інтерпретації. Вибирає невідповідні методи дослідження або не може їх обґрунтувати. Допускає значні помилки при зборі та обробці даних, не може самостійно виконати завдання. Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Незначна активність або пасивна поведінка на занятті.
0	Не здатний правильно сформулювати завдання. Не здатний обрати методи дослідження. Не здатний зібрати та обробити дані. Відповіді невірні. Пасивна поведінка на занятті.

- розв'язування тестів:

Кількість балів	Критерії оцінювання
4,0	вірні понад 90% відповідей
3,5	80-90% відповідей вірні
3,0	70-79% відповідей вірні
2,0	60-69% відповідей вірні
0	Понад 40% відповідей невірні

- опитування (участь в дискусії):

Кількість балів	Критерії оцінювання
4,0	Глибоке розуміння основних понять, принципів і методів наукового дослідження; здатність застосовувати теоретичні знання для аналізу конкретних наукових проблем; вміння самостійно формувати наукові гіпотези та висновки. Вміння самостійно планувати і проводити наукові дослідження; вміння аналізувати наукову літературу, збирати і обробляти дані, робити висновки; здатність презентувати результати дослідження. Виявляє наукову допитливість, критичне мислення, здатність до самостійного навчання; проявляє ініціативність і відповідальність у виконанні завдань.
3,5	Стійке засвоєння основних теоретичних положень; здатність пояснити основні терміни і поняття; вміння застосовувати теоретичні знання для вирішення типових задач. Вміння виконувати завдання під керівництвом викладача; здатність аналізувати прості наукові тексти; вміння використовувати основні методи збору і обробки даних. Виявляє інтерес до наукових досліджень; здатний до самостійної роботи під керівництвом викладача; виконує завдання вчасно.
3,0	Загальне розуміння основних положень дисципліни; здатність відтворити основні визначення і формулювання; потребує додаткової допомоги при вирішенні складних задач. Виконує практичні завдання з деякими помилками; потребує допомоги при аналізі складних даних; має труднощі з презентацією результатів. Виконує завдання, але проявляє пасивність; потребує постійного контролю з боку викладача.

2,5	Фрагментарні знання з окремих тем; труднощі з розумінням основних понять; нездатність застосувати теоретичні знання на практиці. Не може самостійно виконати практичні завдання; допускає грубі помилки при аналізі даних; не вміє презентувати результати дослідження. Не проявляє інтересу до наукових досліджень; працює неохоче, допускає пропуски занять.
0,0	Відсутність базових знань з дисципліни; нездатність відповісти на основні запитання. Не має практичних навичок, пов'язаних з проведенням наукових досліджень.

-доповідь (0-20). Протягом вивчення дисципліни здобувач вищої освіти обов'язково готує 1 доповідь.

	Критерії	Якісна оцінка критерію	Кількість балів
Зміст	Розуміння завдання	Здобувач вищої освіти демонструє точне розуміння завдання	2
		Використані як матеріали, що мають відношення до теми, так і ті, що не мають відношення до теми	1
		Використані матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми; зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	0
	Повнота розкриття теми	Повно	2
		Частково	1
		Не розкрита	0
	Логіка викладення інформації	Матеріал викладений логічно	2
		Порушення логіки	1
		Відсутність логіки	0
	Викладення стратегії розв'язання проблеми	Викладена стратегія розв'язання проблеми	2
		Процес розв'язання неповний	1
		Процес розв'язання неточний і неправильний	0
Самостійність виконання	Авторська оригінальність	Унікальна робота; містить велику кількість оригінальних, винахідницьких прийомів	2
		В роботі наявні авторські знахідки	1
		Стандартна робота, не відрізняється авторською індивідуальністю	0
	Ступінь самостійності діяльності групи	Повна самостійність під час виконання роботи	2
		Часткова самостійність	1
		Робота виконана несамостійно	0
Оформлен ня роботи	Грамотність, необхідний словник, відсутність орфографічних та технічних помилок	Грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	2
		Не грубі помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису	1
		Грубі помилки	0
Захист роботи	Якість доповіді	Аргументованість основних позицій, композиція доповіді логічна, повнота представлених в доповіді результатів роботи	2
		Порушено логіку виступу, неповне представлення результатів роботи, неповна система аргументації	1
		Немає аргументів по головним позиціям, повне порушення логіки, не представлені результати дослідження	0
	Обсяг та глибина знань за темою	Доповідачі демонструють ерудицію, відображають міжпредметні зв'язки	2
		Доповідачі грамотно викладають матеріал, проте не показують достатньо глибоких знань	1
		Доповідачі виявляють повну відсутність володіння матеріалом	0
	Відповіді на питання	Доповідачі переконливо і повно відповідають на питання, намагаються використати відповіді для успішного розкриття теми	2
		Доповідачі не на всі питання можуть знайти переконливі відповіді	1

		Доповідачі не можуть відповісти на питання або під час відповідей поводить себе агресивно, некоректно	0
Разом рівень опанування	Високий		20
	Достатній		16-19
	Середній		13-15
	Низький		12
	Незадовільний		0-11

Шкала та критерії оцінювання виконання
контрольної роботи для заочної форми здобуття освіти

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне (2 питання)	0-7	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки.
	8-10	Свідоме відтворення матеріалу з незначними помилками; дещо порушено логічність та послідовність викладу; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь стилістично правильна, містить незначні граматичні помилки.
	11-13	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
	14-15	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
Максимальна кількість балів	15 балів	
Професійно-орієнтоване	0-9	Робота має фрагментарний або поверховий характер. Аналітична частина слабо розроблена або відсутня, не наведено статистичних даних, графіків чи прикладів. Висновки загальні, без обґрунтування чи практичної цінності. Робота не демонструє аналітичного мислення й не відповідає вимогам академічної самостійності.
	10-12	Робота містить окремі елементи аналізу, проте переважає описовий підхід. Матеріал представлений загально, без чіткої структури та логічних зв'язків між показниками. Статистичні дані наведено, але без аналітичного пояснення або висновків. Порівняння з іншими країнами або роками здійснене формально. Рекомендації або відсутні, або мають узагальнений характер
	13-15	Робота загалом відповідає темі, розкрито основні аспекти міжнародної економічної діяльності. Є спроба систематизації матеріалу та базової інтерпретації статистичних даних. Порівняльний аналіз проведено частково, на обмеженій кількості показників. Висновки логічні, проте рекомендації потребують уточнення або глибшого обґрунтування. Аналітичний компонент виражений помірно
	16-17	Робота має логічну структуру і комплексний зміст. Висвітлено основні тенденції міжнародної економічної діяльності. Аналітична частина містить систематизовані статистичні дані (таблиці, графіки), що дають змогу оцінити ефективність зовнішньоекономічних процесів. Проведено порівняльний аналіз із відповідними країнами або регіонами, зроблено обґрунтовані висновки.
	18-20	Робота відзначається високою аналітичністю, самостійністю та глибиною дослідження. Здобувач продемонстрував системне розуміння міжнародних економічних процесів. Аналітична частина базується на достовірних джерелах (міжнародна статистика, бази даних, звіти),

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
		містить графіки, діаграми, власні розрахунки. Проведено повноцінний компаративний аналіз, визначено чинники впливу, тенденції, ризики та перспективи розвитку. Висновки й рекомендації науково обґрунтовані, практично орієнтовані, демонструють уміння здобувача самостійно мислити, узагальнювати та робити аргументовані висновки
Максимальна кількість балів	20 балів	
Всього	50 бали	Робота може бути повернута на доопрацювання у разі невідповідності вимогам

-підсумкове тестування (0-14 балів).

Кількість балів	Критерії оцінювання
13,0-14,0	вірні понад 90% відповідей
11,5-12,5	80-90% відповідей вірні
10,0-11,0	70-79% відповідей вірні
8,5-9,5	60-69% відповідей вірні
0-8,0	понад 40% відповідей невірні

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є **залік**.